

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Природничий факультет

Кафедра екології та географії

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
«ОСНОВИ КУРОРТОЛОГІЇ»**

**для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
усіх форм навчання освітньо-професійної програми «Туризм»**

Житомир 2025

УДК:338.48-6:611.8:37.091.38(072)

Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського
державного університету імені Івана Франка
(протокол № 21 від 31 жовтня 2025)

Рецензенти:

Ольга ЛЮБИЦЕВА – доктор географічних наук, професор кафедри країнознавства та туризму, завідувач кафедри країнознавства та туризму Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Вікторія ЯВОРСЬКА – доктор географічних наук, професор кафедри економічної та соціальної географії і туризму, декан геолого-географічного факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Світлана ПАВЛОВА – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, менеджменту, маркетингу та готельно-ресторанної справи Житомирського державного університету імені Івана Франка.

- I-72 Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з освітньої компоненти «Основи курортології» / Укладачі А. В. Шестакова, І. К. Нестерчук Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2025. 29 с.

В Інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять з освітньої компоненти «Основи курортології» подано тематику практичних занять і список використаної літератури до них. Крім того, методичне видання містить критерії оцінювання, список рекомендованої літератури, перелік питань до екзамену.

Рекомендовано для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання освітньо-професійної програми J «Туризм та рекреація».

© Шестакова А. В., 2025

© Нестерчук І. К., 2025

© Житомирський державний університет імені Івана Франка,

УДК: 338.48-6:611.8:37.091.38(072)

ЗМІСТ

1. Вступ.....	3
Практичне заняття 1. Інфраструктура лікувально-оздоровчого туризму.....	5
Практичне заняття 2. Класифікація та типи курортів.....	5
Практичне заняття 3. Державне регулювання оздоровчих закладів санаторно-курортної діяльності в Україні.....	8
Практичне заняття 4. Курорти України.....	9
Практичне заняття 5. Державна політика України у сфері курортної справи.....	10
Практичне заняття 6. Санаторно-курортний продукт та його особливості.....	11
Практичне заняття 7. Організація лікування захворювань людини в умовах курорту.....	12
Практичне заняття 8. Перша допомога при невідкладних станах і нещасних випадках на курортах.....	13
Практичне заняття 9. Зарубіжні та вітчизняні бальнеологічні курорти.....	15
Практичне заняття 10. Принципи підбору курорту бальнеологічного профіля для різних сегментів споживачів.....	15
Практичне заняття 11. Метеочутливість людини та методика її визначення.....	16
Практичне заняття 12. Термотерапія у санаторно-курортній справі.....	17
Практичне заняття 13. Апітерапія в санаторно-курортних умовах	19
Практичне заняття 14. Ароматерапія в курортній практиці.....	20
Практичне заняття 15. SPA-курорт як інноваційний вид рекреаційної діяльності.....	21
Практичне заняття 16. SPA-курорти європейських країн.....	22
Практичне заняття 17. SPA-курорти азіатських країн.....	22
Практичне заняття 18-19. SPA-курорти країн Північної Америки, країн Близького Сходу та країн Океанії.....	23
Практичне заняття 20. Інклюзивний туризм та соціальна реабілітація.....	23
Питання до заліку з освітньої компоненти.....	24
Тестовий модульний контроль з освітньої компоненти «Основи курортології».....	25
2. Оцінювання.....	29
3. Рекомендована література.....	31

ВСТУП

Програма вивчення освітньої компоненти «Основи курортології» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідає освітньо-професійній програмі «Туризм та рекреація».

Програма освітньої компоненти складається з таких модулів: Модуль I. Теоретична курортологія. Модуль II. Прикладна курортологія і курортографія.

Мета вивчення освітньої компоненти: формування можливостей використання курортно-рекреаційного потенціалу України для покращення здоров'я населення.

Основними завданнями вивчення освітньої компоненти є:

- застосування лікувальних природних чинників для відновлення самопочуття людини в особистому житті та професійній діяльності, формування мотивації до здорового способу життя і його пропаганда серед молоді;
- засвоєння основних характеристик лікувальних чинників та особливостей їх застосування;
- засвоєння особливостей лікувально-оздоровчого процесу в умовах санаторно-курортного закладу;
- оволодіння навичками і різноманітними методиками активного оздоровлення в умовах санаторно-курортного закладу.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності

Змістовно освітня компонента спрямована на формування здобувачами вищої освіти здатності комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують курортологію, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності та ведення здорового способу життя

ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища

ЗК13. Здатність планувати та управляти часом

СК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал

СК11. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку

Програмні результати навчання

ПР 05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території

ПР 06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів

ПР 09. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки

ПР 12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг

ПР 17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері

Освітня компонента «Основи курортології» викладається на 2 курсі, в 4 семестрі. На вивчення освітньої компоненти відводиться 165 годин, 5,5 кредитів ECTS. Форма проведення занять: лекції, практичні роботи.

Практичне заняття 1. Інфраструктура лікувально-оздоровчого туризму.

Мета заняття:

- засвоїти класифікацію організації санаторно-курортного комплексу;
- ознайомити студентів з типологією курортів та природно-лікувальними ресурсами.

Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Дослідити підприємства індустрії гостинності (наведіть власний приклад), які належать до санаторно-лікувальних закладів й визначити:

- 1) мету та вид господарської діяльності підприємства індустрії гостинності;
- 2) лікувально-профілактичні та медичні послуги, які надає підприємство індустрії гостинності;
- 3) культурно-побутові й розважальні установи (наявність салонів краси, місць харчування, історико-культурних, архітектурних, фортифікаційних, меморіальних комплексів, та релігійних об'єктів тощо);
- 4) наявність природно-рекреаційних ресурсів;
- 5) спортивні майданчики;
- 6) кваліфікований медичний та обслуговуючий персонал підприємства;
- 7) транспортну доступність.

Завдання 2. Зробити градацію санаторно-курортних закладів та SPA-готельних комплексів (з видаткового матеріалу) від найбільшого до найменшого, оцінити їхні презентації у рекламних буклетах, інтернет-матеріалах (на веб-ресурсах в мережі Інтернет, біг-бордах, рекламі у ЗМІ та ін.) та обґрунтувати, чи достатньо інформації вони подають своїм майбутнім споживачам.

Список літературних джерел:

1. Закон України «Про курорти». № 3370 IV від 19.01.2006 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>. (дата звернення: 09.09.2025).
2. Курорти України. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/Категорія:Курорти_України. (дата звернення: 10.09.2025).
3. Санаторії та курорти України. URL : <http://www.sankurort.ua/>. (дата звернення: 10.09.2025).

Практична робота 2. Класифікація та типи курортів.

Мета заняття:

- ознайомити студентів з класифікацією та типологією курортів;
- розглянути природно-лікувальні ресурси та наукові напрямки з їх

використанням в умовах курорту.
Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Заповнити таблицю.

Таблиця 1. Класифікація організації санаторно-лікувальних, курортних комплексів та SPA-готелів.

№ з/п	Критерії	Підвид
1	За медичним профілем	
2	За спеціалізацією	
3	За основним профілем лікування	
4	За типом	
5	За функцією	
6	За періодом функціонування	
7	За цільовим сегмент (категорія відпочиваючих)	
8	За місцем розташування	
9	За терміном перебування	
10	За формою власності	
11	За метою та характером комерційної діяльності	
12	За способом утворення та формування статутного капіталу	
13	За організаційно-правовою формою	
14	За правовим та економічним статусом	
15	За організаційно-правовою формою об'єднання	
16	За відомчим підпорядкуванням (у складі відомства)	

Завдання 2. Заповніть таблицю.

Таблиця 2. Типологія курортів.

№ з/п	Тип курорту	Пояснення та призначення
1	Бальнеологічні	
2	Гірськолижні	
3	Грязьові	
4	Кліматичні	
5	Морські	
6	Змішані	

Завдання 3. Заповніть таблицю.

Таблиця 3. Природно-лікувальні ресурси та наукові напрямки з їх

використанням в умовах зазначеного курорту.

№ з/п	Природно-лікувальний ресурс	Науковий напрямок застосування
1	Лікувальні грязі	
2	Вода	
3	Клімат	
4	Місцевість	
5	Нафталан	
6	Вода мінеральна	
7	Вода морська	
8	Інсоляція	
9	Вода прісна	
10	Повітря	
11	Мікроклімат	

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про курорти». № 3370 IV від 19.01.2006 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>. (дата звернення: 09.09.2025).

2. Курорти України. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/Категорія:Курорти_України. (дата звернення: 10.09.2025).

3. Санаторії та курорти України. URL : <http://www.sankurort.ua/>. (дата звернення: 09.09.2025). (дата звернення: 10.09.2025).

Практична робота 3. Державне регулювання оздоровчих закладів санаторно-курортної діяльності в Україні.

Мета заняття:

– ознайомити студентів з основними положеннями Закону України «Про курорти».

– засвоїти схему управління санаторно-курортною діяльністю в Україні.

Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Опрацювати наведені запитання..

1. Схарактеризуйте структуру Закону України «Про курорти».

2. Назвіть основні завдання законодавства про курорти та принципи державної політики у сфері курортної справи.

3. Назвіть основні етапи створення курортів.

4. На підставі яких документів здійснюється забудова курортів.

5. Які органи здійснюють контроль за додержанням правил та норм використання природних лікувальних ресурсів?

6. Як здійснюється контроль за розробкою родовищ підземних лікувальних мінеральних вод, лікувальних грязей та інших природних лікувальних ресурсів.

7. Як здійснюється організація лікування та обслуговування на курортах?

8. Ким затверджується перелік і напрям спеціалізації санаторно-курортних закладів?

9. Назвіть економічні заходи забезпечення організації та функціонування курортів.

10. Чи можлива приватизація санаторно-курортних закладів?

11. Що є округами санітарної зони?

12. Який порядок встановлення меж, режимів округів та зон санітарної охорони курортів?

13. Схарактеризуйте зони округу санітарної охорони.

14. Державний кадастр природних лікувальних ресурсів України, якими органами створюється і ведеться?

15. Державний кадастр природних територій курортів України, якими органами створюється і ведеться?

16. Які органи здійснюють управління у сфері діяльності курортів?

17. Яка відповідальність за порушення законодавства про курорти?

Завдання 2. Складіть схему механізму управління санаторно-курортною діяльністю в Україні.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про курорти». № 3370 IV від 19.01.2006 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>. (дата звернення: 09.09.2025).

2. Курорти України. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/Категорія:Курорти_України. (дата звернення: 10.09.2025).

3. Санаторії та курорти України. URL : <http://www.sankurort.ua/>. (дата звернення: 10.09.2025).

Практична робота 4. Курорти України.

Мета заняття:

– навчити студентів робити комплексний аналіз санаторно-курортних установ України.

Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Використовуючи Інтернет-ресурси, матеріали періодичних видань, каталоги, довідники, підготуйте повідомлення у вигляді презентації про курорт України (наведені у таблиці) за таким планом:

1) назва та тип (за класифікацією);

2) історичні відомості;

3) місце розташування;

4) основні і додаткові програми та технології оздоровлення;

- 5) показання та протипоказання;
- 6) організація розміщення та харчування;
- 7) організація дозвілля та розваг.

Таблиця 1. Курорти України

№ з/п	Назва курорту	№ з/п	Назва курорту
1	Бердянськ	12	Моршин
2	Берегове	13	Поляна
3	Березівські мінеральні води	14	Святогірськ
4	Буковель	15	Скадовськ
5	Великий Любінь	16	Солотвине
6	Голубине	17	Солочин
7	Косино	18	Східниця
8	Куяльник	19	Трускавець
9	Маріуполь	20	Хмільник
10	Медобори	21	Черче
11	Миргород	22	Шаян

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про курорти». № 3370 IV від 19.01.2006 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>. (дата звернення: 09.09.2025).
2. Курорти України. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/Категорія:Курорти_України. (дата звернення: 10.09.2025).
3. Санаторії та курорти України. URL : <http://www.sankurort.ua/>. (дата звернення: 10.09.2025).

Практична робота 5. Державна політика України у сфері курортної справи.

Мета заняття:

– засвоїти організаційно-правові основи лікувально-оздоровчого туризму.

Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Розглянути порядок надання в спеціальне користування курортних, лікувально-оздоровчих зон, а також порядок здійснення державного контролю за охороною навколишнього природного середовища та використанням природних ресурсів. Стисло опишіть дані правові процедури.

Завдання 2. Здійснити порівняльний аналіз правової охорони та розвитку рекреаційних природних територій України та зарубіжних країн.

Список використаних джерел:

1. Ведмідь Н. М. Санаторно-курортний комплекс як системний об'єкт наукового пізнання. Зб. наук. пр. Черкаського державного технологічного ун-ту. Сер.: Економічні науки. Вип. 36(1.2). Черкаси., 2017. С. 43–51.

2. Гальків Л. І., Кулиняк І. Я., Гербут М. В. Санаторно-курортна діяльність: ринок послуг санаторіїв у регіонах України. Вісник Львівського політехнічного національного університету. 2020. № 3. С. 18–26. URL: <http://surl.li/hjypc>.

3. Гуменюк В. В. Державне регулювання курортно-рекреаційної сфери: монографія. Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2016. 372 с.

Практична робота 6. Санаторно-курортний продукт та його особливості.

Мета заняття:

- вивчити та засвоїти особливості надання санаторно-курортних послуг;
- навчити аналізувати специфіку санаторно-курортного продукту та дотичних до нього послуг.

Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Заповнити таблицю

Таблиця 1. Класифікація санаторно-курортного продукту

Класифікаційні ознаки	Типи санаторно-курортного продукту
За метою поїздки	
Пріоритетність	
Форма обслуговування	
Комплексність послуги	
Категорія засобів розміщення	

Завдання 2. Охарактеризуйте важливість медичних послуг як цільової частини санаторно-курортного продукту. Періоди лікування в санаторіях. Наведіть послідовність оформлення документів під час направлення та оздоровлення рекреантів у санаторно-курортних закладах: санаторно-курортної карти, довідки для отримання путівки, курортної книжки.

Список використаних джерел:

1. Ведмідь Н. М. Санаторно-курортний комплекс як системний об'єкт наукового пізнання. Зб. наук. пр. Черкаського державного технологічного ун-ту. Сер.: Економічні науки. Вип. 36(1.2). Черкаси., 2017. С. 43–51.

2. Гальків Л. І., Кулиняк І. Я., Гербут М. В. Санаторно-курортна діяльність: ринок послуг санаторіїв у регіонах України. Вісник Львівського політехнічного національного університету. 2020. № 3. С. 18–26. URL: <http://surl.li/hjypc>.

3. Гуменюк В. В. Державне регулювання курортно-рекреаційної сфери: монографія. Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2016. 372 с.

Практична робота 7. Організація лікування захворювань людини в умовах курорту.

Мета заняття:

– засвоїти принципи направлення людей на санаторно-курортне лікування;

– навчитися складати план заходів необхідних для направлення на санаторно-курорте лікування.

Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Заповніть таблицю.

Таблиця 1. Відповідність типу курорту з наявним хронічним хворобам.

№ з/п	Тип курорту	Хвороби
1	Приморські курорти	
2	Гірські курорти	
3	Лісові курорти	
4	Бальнеологічні курорти	
	Курорти з вуглекислими водами	
	Курорти із сірководневими водами	
	Курорти з радоновими водами	
	Курорти з крем'янистими термальними водами	
5	Грязьові курорти	

Завдання 2. Ознайомтесь з основними правилами організації відбору хворих на санаторно-курортне лікування та складіть план. Доцільність направлення на санаторно-курортне лікування визначають лікар-куратор і завідувач відділення установи, де лікується хворий. За наявності показань до санаторно-курортного лікування хворому видають медичну довідку, в якій зазначаються діагноз захворювання, рекомендований курорт, вид лікування

(санаторно-курортне, амбулаторно-курортне), профіль санаторію, бажаний сезон року. Термін дії довідки – 2 місяці. Вона не є основою для влаштування на санаторно-курортне лікування і видається як медична основа для отримання путівки.

За наявності путівки лікар видає хворому санаторно-курортну карту, де вказується назва курорту, санаторію, номер путівки, термін лікування, наведені дані діагностичних досліджень і консультації фахівців.

У перелік обов'язкових діагностичних досліджень і консультацій входять клінічні аналізи крові й сечі, електрокардіографічне дослідження, флюорографія, для жінок додатково потрібний висновок гінеколога. За необхідності проводяться лабораторні й функціональні дослідження, за наявності супутніх захворювань – консультації відповідних фахівців. За наявності осередків місцевої інфекції – проводиться їх санація.

Особливу увагу треба звертати на метеочутливість хворих. Направлення хворих, схильних до метеопатичних реакцій, на курорти, що характеризуються великою мінливістю метеорологічних умов в перехідні сезони року, а також різкими перепадами температур і тиску, не рекомендується.

Приймаючи на лікування в санаторій, хворому видають курортну книжку, в якій зазначений діагноз, призначені процедури, їх періодичність і тривалість, санаторно-курортний режим. Перед випискою з санаторію лікар видає хворому відривний талон санаторно-курортної карти для пред'явлення в поліклініку, що видала санаторно-курортну карту. В талоні вказуються строки лікування, діагноз при прийнятті і поставлений у санаторії, вид і результати проведеного лікування, рекомендації щодо подальшого лікування і реабілітації.

Список використаних джерел:

1. Ведмідь Н. М. Санаторно-курортний комплекс як системний об'єкт наукового пізнання. Зб. наук. пр. Черкаського державного технологічного ун-ту. Сер.: Економічні науки. Вип. 36(1.2). Черкаси., 2017. С. 43–51.

2. Гальків Л. І., Кулиняк І. Я., Гербут М. В. Санаторно-курортна діяльність: ринок послуг санаторіїв у регіонах України. Вісник Львівського політехнічного національного університету. 2020. № 3. С. 18–26. URL: <http://surl.li/hjypc>.

3. Гуменюк В. В. Державне регулювання курортно-рекреаційної сфери: монографія. Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2016. 372 с.

Практична робота 8. Перша допомога при невідкладних станах і нещасних випадках на курортах.

Мета заняття:

– вивчити і засвоїти алгоритм надання першої допомоги при невідкладних станах і нещасних випадках;

– навчити методам профілактики нещасних випадків, що загрожують станів.

Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Навести алгоритм надання першої допомоги у наступних ситуаціях.

1. Сонячний, тепловий удар, варіанти перебігу, відмінності в наданні першої допомоги, критерії позитивної динаміки.

2. Судомний синдром. Поняття, ознаки, вибір обсягу наданої допомоги, критерії стабілізації, тактика госпіталізації.

3. Бронхіальна астма – період нападу. Критерії оцінки ступеня тяжкості. Алгоритм надання невідкладної допомоги. Балонні дозовані аерозольні препарати при наданні медичної допомоги. Критерії позитивної динаміки.

4. Діабет I–III ступенів. Перша допомога при діабетичній (гіперглікемічній кетоацидотичній) комі.

5. Гостра серцево-судинна недостатність. Клінічні симптоми, обсяг терапії.

6. Опіки. Причини, ступеня пошкодження. Надання першої допомоги при опіках.

7. Відмороження. Ступені пошкодження, способи надання першої допомоги.

8. Інсульт. Ознаки інсульту. Перша допомога при інсульті.

9. Перша допомога при нещасних випадках: електротравма, удушення, утоплення, чужорідне тіло гортані, удар блискавкою. Алгоритм надання невідкладної допомоги при таких станах.

10. Поняття про термінальні стани, невідкладна допомога при зупинці серця, зупинці дихання, шок.

11. Гострі отруєння. Причини, шляхи надходження отрути в організм, перша допомога при отруєнні через рот, через дихальні шляхи.

12. Травми. Причини, види травм за місцем виникнення, за характером пошкодження. Зовнішні ознаки різних травм, алгоритм надання першої допомоги. Види травм за механізмом виникнення: струс, забій, розрив м'язів, перелом.

13. Рани. Види ран залежно від травмуючого агента. Основні прояви ран і надання допомоги при них.

14. Кровотечі. Види кровотечі та способи їх зупинки, симптоми гострої крововтрати.

15. Переломи, вивихи. Види переломів, достовірні і непрямі ознаки переломів, особливості надання допомоги при них. Правила транспортної іммобілізації при переломах.

Список використаних джерел

1. Екстрена медична допомога : підручник / [М. І. Швед, А. А. Гудима,

С. М. Геряк та ін.] ; за ред. М. І. Шведа. Тернопіль : ТДМУ, 2015. 420 с.

2. Слободяник Г. І. Екстрена та невідкладна медицина. Перша долікарська та лікарська допомога: підручник. URL : https://zemagro.info/uploads/books/ekstrena_ta_nevidkladna_dopomoha.pdf (дата звернення: 12.09.2025).

Практична робота 9. Зарубіжні та вітчизняні бальнеологічні курорти.

Мета заняття:

- навчити студентів аналізувати відмінності зарубіжних та вітчизняних бальнеологічних курортів;
- навчити студентів визначати бальнеологічні послуги зарубіжних та вітчизняних курортів.

Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Проаналізуйте особливості та відмінності вітчизняних бальнеологічних курортів Трускавець, Східниця та Шаян та зарубіжних Карлові Вари та Хевіз за посиланнями:

<https://karpatykruiz.com.ua/truskavets/>
<https://karpatykruiz.com.ua/shidnytsia/>
<https://sanatorii-karpat.com.ua/shayan/>
<https://www.sanatoriums.com/uk/karlovi-vari/likuvannia>
<https://meest-tour.com.ua/vidpochinok-za-kordonom/ugorshchina/kheviz.html>

Визначити основні напрями лікувальних та оздоровчих послуг та цінову політику відомих курортів.

Завдання 2. Наведіть приклади бальнеологічних послуг зарубіжних та вітчизняних курортів, які на вашу думку є найбільш популярними серед туристів.

Список використаних джерел:

1. На який курорт поїхати? Карлові Вари Vs Шаян URL: <https://karpatia.com.ua/na-yakyj-kurort-poyihaty-karlovi-vary-vs-shayan/> (дата звернення: 12.09.2025).

2. Мазаракі А. А. Санаторно-курортні та оздоровчі підприємства: структурні параметри розвитку. Економіка розвитку. 2018. № 3. С. 51–55.

Практична робота 10. Принципи підбору курорту бальнеологічного профіля для різних сегментів споживачів.

Мета заняття:

- навчити студентів розробляти спеціальну туристичну пропозицію для певного сегменту населення;
- навчити студентів визначати бальнеологічні послуги для різних сегментів споживачів.

Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Розробити спеціальну санаторно-курортну пропозицію для певної категорії населення. Із поданої таблиці обрати сегмент споживачів (туристів) та надати коротку характеристику (психологічну та фізіологічну) цій групі населення. Визначити курорт та послуги, які б могли найбільш підійти для цієї категорії споживачів (для тих споживачів, які б найімовірніше могли придбати таку послугу).

Таблиця 1. Вікова класифікація Всесвітньої організації охорони здоров'я

Вік	Визначення
0–13	діти
14–18	підлітки
19–24	молодь
25–44	молодий вік
44–60	середній вік
60–75	похилий вік
75–90	старечий вік
Після 90	довгожителі

Завдання 2. Описати санаторно-курортні установи, які надають послуги водолікування для цієї категорії (можна використовувати данні з завдання 1) споживачів, та визначити:

- а) курорт, місцевість, яка б могла підійти даному сегменту споживачів;
- б) заклад розміщення (готель, пансіонат, котедж, приватні апартаменти, бунгало тощо);
- в) перелік послуг, які надаються, лікувальний профіль (захворювання, відновлення, загальне оздоровлення) установи; г) контакти (адреса, сайт, телефон тощо);
- д) описати прилеглу до курорту територію та її привабливість з огляду на потреби споживача та санаторно-курортної галузі (географічне розташування, кліматичні умови, транспортна доступність, наявність історичних, архітектурних, фортифікаційних, релігійних об'єктів).

Список використаних джерел:

- 1. Кравець О. М., Рябев А. А. Курортологія : підручник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 167 с.
- 2. Кращі курорти України. URL : <https://zahidkurort.com.ua/uk/>. (дата звернення: 12.09.2025).

Практична робота 11. Метеочутливість людини та методика її визначення.

Мета заняття:

- ознайомити студентів із терміном «метеочутливість» та її проявами;
 - навчити визначати метеочутливість людини за різними методиками.
- Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Тест на метеочутливість.

Вам потрібно відповідати на питання «так» чи «ні». За кожну позитивну відповідь поставте собі 10 балів, за кожну негативну – 5 балів.

1. Ви щодня читаете прогноз погоди і тримайте графік несприятливих днів на видному місці?
2. Чи можете довго обговорювати погоду з колегами, друзями і родичами?
3. Чи траплялося вам після зміни клімату відчувати себе недобре?
4. Ви відчуваєте зміну погоди і ваші прогнози зазвичай вірні?
5. Ви відчуваєте магнітну бурю за кілька днів: з'являються швидка стомлюваність, дратівливість, безсоння?
6. У несприятливі дні ви помітно гірше виглядаєте: з'являються мішки і кола під очима?
7. У несприятливі дні у вас погіршується апетит, відчувається дискомфорт в шлунку?
8. Про зміни погоди ви дізнаєтеся по ломоті в суглобах і болях в ділянці серця?
9. Нездужання через зміни погоди, як правило, триває не більше 2–3 днів?
10. Вранці замість оздоровчих процедур (зарядка, контрастний душ) ви віддаєте перевагу тому, щоб довше полежати?

Підсумуйте отримані бали та оцініть ступінь своєї метеозалежності.

Результати тесту:

Від 50 до 70 балів. Вас можна привітати, ви у відмінній формі! Іноді у вас спостерігаються спади фізичної активності, але вони, швидше за все, пов'язані не з погодою, а з перевтомою або стресом.

Від 71 до 90 балів. Швидше за все, ви метеочутлива людина. Щоб легше переносити перепади температур і магнітні бурі, займіться оздоровленням організму: робіть вранці зарядку, відмовтеся від тютюну і алкоголю, виберіть збалансовану дієту, проводьте більше часу на свіжому повітрі, гуляйте довше.

Від 91 до 100 балів. Набрана вами кількість балів свідчить про те, що ваш організм дуже чутливий до змін метеоумов. Зверніться до терапевта, пройдіть необхідне обстеження і відмовтеся від шкідливих звичок. Якщо ви хочете добре себе почувати, обирайте здоровий спосіб життя.

Список використаних джерел:

1. Решетченко С. І. Метеорологія та кліматологія : навчальний посібник. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 220 с.

2. Сарапіна М. В. Метеорологія та кліматологія : текст лекцій. НУЦЗУ, 2016. 207 с.

Практична робота 12. Термотерапія у санаторно-курортній справі.

Мета заняття:

- засвоїти правила та принципи фітотерапії;
 - навчити студентів аналізувати лікарські збори, користуючись АНД (аналітична нормативна документація);
 - ознайомити студентів з фармакологічним ефектом лікарських рослин.
- Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Ситуаційні задачі.

1. Чоловік, 67 років, знаходився в терапевтичному стаціонарі з приводу артрозоартриту колінних суглобів, проходив амбулаторний курс фізичної реабілітації. В домашніх умовах використовував для компресів на суглоби власноруч виготовлену настоянку з лікарських рослин. Чи є даний метод самолікування альтернативою? Пояснити відповідь.

2. Пацієнт, 44 роки, має хронічне захворювання нирок. У рекомендований курс лікування в період відсутності загострення введено засоби фітотерапії, прийом яких пацієнтом здійснюється нерегулярно. Чи є така тактика лікування правильною? Пояснити відповідь.

3. Пацієнтка, 62 роки, має цукровий діабет 2-го типу, принципово не приймає рекомендовані лікарем синтетичні препарати, застосовуючи лише засоби фітотерапії. Чи є такий підхід до лікування виправданим? Пояснити відповідь.

4. Пацієнтка, 43 роки, проходить амбулаторний курс фізичної реабілітації після негоспітальної пневмонії без ускладнень. Як додатковий засіб приймає грудний збір. Чи є доцільним його застосування? Пояснити відповідь.

Завдання 2. Користуючись прописом збору та довідковою літературою, вкажіть, які рослини включені до збору як вітамінні, протизапальні, антисептичні. Адаптогенні. Спробуйте визначити, в яких випадках рекомендується прийом цього фітозбору.

Збір № 1: квітки ромашки, листя шавлії, листя підбілу, пагони хвощу, листя кропиви, трава череди, квітки липи.

Збір № 2: трава череди, квітки ромашки, трава споришу, листя брусниці, листя чорної смородини, трава чебрецю, трава фіалки триколірної.

Збір № 3: квітки ромашки, квітки календули, трава череди, трава сухоцвіту, квітки цмину піскового, плоди кмину, трава деревію, квітки бузини, квітки липи, листя кропиви, листя м'яти перцевої, листя чорної смородини.

Збір № 4: квітки ромашки, листя шавлії, листя подорожника, трава

звіробою, квітки деревію, плоди кмину, листя м'яти.

Збір № 5: квітки ромашки, трава череди, трава фіалки триколірної, квітки липи, листя чорної смородини, листя берези, листя підбілу.

Збір № 6: квітки ромашки, листя м'яти. Трава собачої кропиви, трава сухоцвіту, квітки липи, квітки цмину піскового, трава материнки.

Збір № 7: квітки ромашки, трава звіробою, квітки цмину піскового, листя м'яти, квітки деревію, листя кропиви, плоди кмину.

Збір № 8: береза, спориш, медунка, хвощ, верес, ліщина, реп'яшок, звіробій, деревій.

Збір № 9: 1 г збору містить: чорниці звичайної пагонів, квасолі звичайної стулок плодів, елеутерококу колючого кореневищ і коренів, шипшини плодів, хвоща польового трави, звіробою трави, ромашки квіток.

Збір № 10: 1 капсула містить суміш лікарської рослинної сировини: глоду плоди, собачої кропиви трава, хмелю шишки, вівса плоди, меліси лікарської трава, коріандру плоди, буркуну трава.

Збір № 11: 1 г збору містить: причепи трава; ромашки квітки; солодки корені; шавлії листя; евкаліпта прутovidного листя; календули квітки.

Збір № 12: хміль, м'ята перцева, лист кропиви, чебрець, плоди глоду, лист ожини, материнка, ромашка.

Збір № 13: цвіт бузини, молоді пагони смереки, спориш, первоцвіт, кора верби білої, материнка, лист малини, лист ожини, чебрець, лист кропиви.

Збір № 14: глід, м'ята, календула, барвінок, материнка, омела, іван-чай, арніка.

Збір № 15: череда, чистотіл, календула, ромашка, хвощ, кропива, боркун, корінь айра, собача кропива.

Збір № 16: безсмертник, береза, реп'яшок, нагідки, чистотіл, звіробій, цикорій, деревій.

Збір № 17: стебла чорниці, хвощ, лист ожини, лист кропиви, стручки квасолі, плоди шипшини.

Збір № 18: стебла чорниці, хвощ, лист ожини, лист кропиви, стручки квасолі, плоди шипшини.

Збір № 19: кора верби білої, підбіл, звіробій, лист берези, меліса, плоди шипшини, ромашка, чебрець, плоди глоду, лист кропиви, лист ожини.

Список використаних джерел:

1. Лікарська рослинна сировина. URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/2074/likarska-roslinna-sirovina>. (дата звернення: 15.09.2025).

2. Лікарські рослини України. URL : <https://plants.land.kiev.ua/>. (дата звернення: 15.09.2025).

3. Гарна С. В., Владимірова І. М., Бурд Н. Б. Сучасна фітотерапія : навч. посіб. Харків : Друкарня Мадрид, 2016. 580 с.

4. Фітотерапія у гастроентерології. URL : <https://www.bsmu.edu.ua/blog/2378-fitoterapiya-u-gastroenterologii/>. (дата

звернення: 15.09.2025).

Практична робота 13. Апітерапія в санаторно-курортних умовах.

Мета заняття:

– ознайомити студентів з поняттям «апітерапія» та основними продуктами бджільництва;

– розглянути методи використання меду та продуктів бджільництва.

Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Заповніть таблицю.

Основні сорти меду	Лікувальна дія меду	Способи лікування медом	Протипоказання

Завдання 2. Заповніть таблицю.

№ з/п	Основні продукти бджільництва	Якісні характеристики	Лікувальні властивості
1	Бджолиний мед		
2	Бджолина отрута, апітоксин		
3	Бджолина перга		
4	Маточне молочко бджоли		
5	Прополіс (бджолиний клей)		
6	Бджолиний пилок		
7	Бджолиний віск		

Завдання 3. Заповніть таблицю.

№ з/п	Лікарські препарати, що містять продукти бджільництва	Лікувальні властивості

Список використаних джерел:

1. Апітерапія: Чи лікують бджолина отрута і сон на вуликах. URL : <https://moz.gov.ua/article/health/apiterapija-chi-likujut-bdzholina-otruta-i-son-na-vulikah>. (дата звернення: 15.09.2025).

2. Апітерапія. URL : <https://vue.gov.ua/Апітерапія>. (дата звернення: 15.09.2025).

3. Лікувальна сила тварин. URL : <https://impactlab.media/2019/06/13/animaltherapy/>. (дата звернення: 15.09.2025).

4. Бджолиний віск. URL : <https://www.epochtimes.com.ua/zdorovyi->

sposibzhyttya/ bdzholynyi-visk-likuvalni-vlastyvosti-scho-ne-mayut-rivnyh-121651. (дата звернення: 15.09.2025).

Практична робота 14. Ароматерапія в курортній практиці.

Мета заняття:

- ознайомити студентів з поняттям «ароматерапія»;
- засвоїти методи використання аромоолій.

Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Складіть опис для наступних ефірних олій: гвоздика, жасмин, імбир, лаванда, розмарин, сандал за критеріями, що наведені у таблиці.

Назва ефірного масла	Вплив на внутрішні органи і системи	Психоемоційний вплив	Дерматологічний і косметичний ефект	Попередження	Реакція шкіри

Завдання 2. Назвіть методи застосування ефірних олій.

Завдання 3. Вкажіть основні принципи складання сумішей ефірних олій.

Список використаних джерел:

1. Ароматерапія лікування і насолода. URL : <https://www.centrmed.com/info/blog/8746/>. (дата звернення: 17.09.2025).

2. Ароматерапія та ефірні олії. URL : <https://natur-boutique.ua/blogs/aromaterapiya-ta-efirni-oliyi>. (дата звернення: 17.09.2025).

Практична робота 15. SPA-курорт як інноваційний вид рекреаційної діяльності.

Мета заняття:

- ознайомити студентів з діяльністю SPA та Wellness індустрії;
- навчити аналізувати потреби споживачів, ринок послуг та SPA-програми, які пропонують готелі.

Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Наведіть приклади SPA-центрів, SPA-курортів або SPA-готелів в Україні (не менше 10). Складіть маркетинговий портрет сучасного споживача послуг та програму SPA. Оцініть наявність потреби в таких послугах, а також напрями розвитку SPA програм.

Завдання 2. Розробіть анкету з метою визначення задоволеності спо-

живачів рекреаційними послугами з використанням SPA та WELLNESS технологій у центрі/курорті/готелі. Проведіть анкетування.

Список використаних джерел:

1. Пересічна С. М. Тенденції розвитку СПА-індустрії в Україні. Гостинність, сервіс, туризм : досвід, проблеми, інновації: тези доповідей VII міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., Київ, 9–10 квіт., 2020 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2020. С. 50–53.

2. Найкращі спа-готелі України. URL: https://www.avestravel.com.ua/hotel_list/krashi-spa-goteli-v-ukraini/. (дата звернення: 18.09.2025).

Практична робота 16. SPA-курорти європейських країн.

Мета заняття:

- ознайомити студентів з діяльністю SPA та Wellness індустрії;
- навчити аналізувати потреби споживачів, ринок послуг та SPA-програми, які пропонують готелі.

Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Дослідіть відомі термальні курорти Європи за посиланням: <https://trips.com.ua/podorozhi/naykraschi-termalni-kurorty-evropy/> відносно активного, сімейного відпочинку.

Завдання 2. Охарактеризуйте переваги та особливості зимового спа-туризму в європейських країнах за посиланням: <https://eventukraine.com/travel/zimovij-spa-turizm-najkrashhi-termalni-kurorti-ievropi/> та проаналізуйте їх за ціновою політикою та наданими послугами.

Завдання 3. Складіть рейтинг європейських спа-курортів за наступними напрямками: готелі зі спа-інфраструктурою, wellness та детокс-клініки, термальні курорти, лікувальні води.

Список використаних джерел:

1. Найкращі термальні курорти Європи. URL: <https://trips.com.ua/podorozhi/naykraschi-termalni-kurorty-evropy/>. (дата звернення: 18.09.2025).

2. Зимовий спа-туризм: найкращі термальні курорти Європи. URL: <https://eventukraine.com/travel/zimovij-spa-turizm-najkrashhi-termalni-kurorti-ievropi/>. (дата звернення: 18.09.2025).

Практична робота 17. SPA -курорти азійських країн.

Мета заняття:

- ознайомити студентів з діяльністю SPA та Wellness індустрії;

– навчити аналізувати потреби споживачів, ринок послуг та SPA-програми, які пропонують готелі.

Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Виконайте презентацію на тему: «Оздоровчі курорти Азії».

Список використаних джерел:

1. Оздоровчі курорти Азії – Клуб Мандрівників. URL: <https://mklub.com.ua/?p=3836>. (дата звернення: 20.09.2025).

2. Кращі курорти Азії. URL: <https://www.avitip.com/blog/uk/The-best-resorts-in-Asia-where-you-can-wait-out-the-winter>. (дата звернення: 20.09.2025).

Практична робота 18-19. SPA -курорти країн Північної Америки, країн Близького Сходу та Океанії.

Мета заняття:

– ознайомити студентів з діяльністю SPA та Wellness індустрії;
– навчити аналізувати потреби споживачів, ринок послуг та SPA-програми, які пропонують готелі.

Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Виконайте презентацію на тему: «Оздоровчі курорти країн Північної Америки».

Завдання 2. Виконайте презентацію на тему: «Оздоровчі курорти країн Близького Сходу».

Завдання 3. Виконайте презентацію на тему: «Оздоровчі курорти країн Океанії».

Список використаних джерел:

1. Оздоровчі курорти Америки – Клуб Мандрівників. URL: <https://mklub.com.ua/?p=3839>. (дата звернення: 20.09.2025).

2. Desert Islands Resort & Spa by Anantara. URL: <https://carter.eu/uk/kierunki/afryka-polnocna-bliski-wschod/emiraty-arabskie/abudhabi/desert-islands-resort-spa-by-anantara/>. (дата звернення: 20.09.2025).

3. Оздоровчі курорти Океанії – Клуб Мандрівників. URL: <https://mklub.com.ua/?p=3866>. (дата звернення: 20.09.2025).

Практична робота 20. Інклюзивний туризм та соціальна реабілітація

Мета заняття:

– ознайомити студентів з організацією інклюзивного туризму;
– навчити аналізувати потреби осіб з інвалідністю та доступністю до туристичних і рекреаційних об'єктів.

Джерела: Літературні джерела та Інтернет-ресурси.

Завдання 1. Ознайомтеся з туристичними програмами відпочинку та відновлення для військових та ветеранів за посиланням: <https://nova.net.ua/vidpochynok-ta-vidnovlennya-5-bezkoshtovnyh-program-dlya-vijskovyih-ta-veteraniv/> та запропонуйте власні рекомендації щодо соціальної та психологічної реабілітації в умовах внутрішнього туризму.

Завдання 2. Які з вітчизняних санаторіїв надають медичні та лікувальні послуги для військових, які отримали інвалідність внаслідок бойових дій? Наведіть власні приклади.

Список використаних джерел:

1. Відпочинок та відновлення: 5 безкоштовних програм для військових та ветеранів. URL: <https://nova.net.ua/vidpochynok-ta-vidnovlennya-5-bezkoshtovnyh-program-dlya-vijskovyih-ta-veteraniv/>. (дата звернення: 20.09.2025).
2. Відпочинок та реабілітація захисників: як Київщина підтримує своїх військових. URL: <https://kyivregiontours.gov.ua/blog/vidpocinok-ta-reabilitacia-zahisnikiv-ak-kiivsina-pidtrimue-svoih-vijskovih>. (дата звернення : 20.09.2025).
3. Бакототерапія: туризм для військових. URL: <https://agroportal.ua/blogs/bakototerapiya-turizm-dlya-viyskovih>. (дата звернення : 20.09.2025).

Питання до заліку з освітньої компоненти «Основи курортології»:

1. Курортологія з основами рекреалогії як наукова та навчальна дисципліна. Методи дослідження. Понятійно-термінологічний апарат.
2. Зв'язок курортології з основами рекреалогії з іншими науками.
3. Зародження і розвиток курортів.
4. Історія курортів світу
5. Медична кліматологія і кліматотерапія
6. Основні лікувальні біометеорологічні фактори
7. Методи кліматотерапії
8. Функціональні класи курортів
9. Геопросторові критерії типології курортів
10. Генетична класифікація організацій і територіальних курортно-рекреаційних систем
11. Типологія курортів за географічними ринками
12. Типологія курортів за рекреаційно-продуктовою спеціалізацією
13. Типологія курортів за організаційно-правовим статусом
14. Класифікація курортів
15. Інноваційні типи курортів
16. Організація санаторно-курортного обслуговування
17. Нетрадиційні методи лікування
18. Фізико-хімічні властивості мінеральних вод

19. Основні бальнеологічні групи мінеральних вод
20. Класифікації мінеральних вод в Україні
21. Лікувальні грязі і мінеральні водойми. Лікувальне значення та методика застосування озокериту
22. Механізм фізіологічної і лікувальної дії мінеральних вод і лікувальних грязей
23. Особливості лікувальної дії на організм мінеральних вод. Мінеральні води для питного лікування
24. Організація служби охорони курортних і гідромінеральних ресурсів та контролю за їх складом
25. Методика і організація робіт зі встановлення округів санітарної охорони.
26. Розвиток курортів в Україні. Загальна характеристика рекреаційних ресурсів України
27. Класифікація курортів України
28. Мінеральні води та лікувальні грязі України
29. Територіальна структура рекреаційного комплексу України
30. Курортна система України
31. Географія населених пунктів України, віднесених до курортних
32. Сучасний стан курортного господарства Європи
33. Бальнеологічні курорти Європи
34. Кліматичні курорти Європи
35. Гірськокліматичні курорти Європи
36. Історія західноєвропейських мінеральних курортів
37. Загальна характеристика курортного господарства Азії
38. Бальнеологічні курорти Азії
39. Кліматокумисолікувальні курорти Азії
40. Приморські курорти Азії. Найдорожчі курорти Азії
41. Лікувальні курорти Азії
42. Характеристика курортів Африки
43. Характеристика курортів острівного району Африки
44. Загальна характеристика курортного господарства країн Америки
45. Курортне господарство країн Північної Америки
46. Гірськолижні курорти Північної Америки
47. Курорти Південної Америки
48. Курорти Карибського моря і Атлантики
49. Курорти Австралії
50. Курорти Океанії та Нової Зеландії

Тестовий модульний контроль освітньої компоненти «Основи курортології»

1. Залежно від стійкості основних метеорологічних чинників виділяють такі типи погоди:
 - А. Вельми сприятлива погода;
 - Б. Сприятлива погода;
 - В. Несприятлива погода;
 - Г. Особливо несприятлива погода;

Д. Відповіді А, Б, В, Г.

2. Використання дії на організм повітря, що вільно рухається в цілях лікування і гартування – це:

- А. Аромотерапія;
- Б. Аеротерапія;
- В. Геліотерапія;
- Г. Інфрачервона терапія;
- Д. Правильної відповіді немає.

3. Лікування і оздоровча дія сонячної радіації – це:

- А. Аромотерапія;
- Б. Аеротерапія;
- В. Геліотерапія;
- Г. Інфрачервона терапія;
- Д. Правильної відповіді немає.

4. Вживання води різної температури з профілактичною і лікувальною метою – це:

- А. Аромотерапія;
- Б. Аеротерапія;
- В. Геліотерапія;
- Г. Інфрачервона терапія;
- Д. Правильної відповіді немає.

5. До основних технічних прийомів водолікування відносять:

- А. Купання;
- Б. Обливання;
- В. Обтирання;
- Г. Душ;
- Д. Відповіді А, Б, В, Г.

6. Розділ медицини, що вивчає мінеральні води, лікувальні грязі, їх походження, склад і можливості лікувально-профілактичного застосування:

- А. Фізіотерапія;
- Б. Бальнеологія;
- В. Дієтологія;
- Г. Валеологія;
- Д. Кліматолікування.

7. Комплексна туристична дестинація, яка виходить за рамки простого розміщення, надаючи гостям збагачуючий і різноманітний досвід – це:

- А. Курортний готель;
- Б. Готель;
- В. Курорт;
- Г. Рекреаційна зона?
- Д. Відповіді А, Б, В, Г.

8. Об'єкт розміщення, що надає розкішне пляжне місце з басейном, багато з яких мають прямий доступ до пляжу, різноманітні водні види спорту та розваги – це:

- А. Пляжні курорти-готелі;

- Б. Гірські курорти-готелі;
- В. Гольф-готелі;
- Г. Курорти-готелі Wellness and Spa Resorts;
- Д. Відповіді А, Б, В, Г.

9. Курорти-готелі, що пропонують відпочинок в гірському середовищі з метою відпочинку серед снігу взимку та актив ним відпочинком на свіжому повітрі, наприклад пішим туризмом влітку – це:

- А. Гірські курорти-готелі;
- Б. Плajнні курорти-готелі;
- В. Гольф-готелі;
- Г. Курорти-готелі Wellness and Spa Resorts.
- Д. Відповіді А, Б, В, Г.

10. Готелі для любителів гольфу з високоякісними полями та додатковими зручностями, що знаходяться біля полів гольф-клубів – це:

- А. Гірські курорти-готелі;
- Б. Плajнні курорти-готелі;
- В. Гольф-готелі;
- Г. Курорти-готелі Wellness and Spa Resorts.
- Д. Відповіді А, Б, В, Г.

11. Курорти, проживання на яких включає проживання, харчування, напої та розваги – це:

- А. Гірські курорти-готелі;
- Б. Плajнні курорти-готелі;
- В. Гольф-готелі;
- Г. Курорти-готелі «все включено».
- Д. Відповіді А, Б, В, Г.

12. Курорти-готелі, що зосереджені на релаксації, пропонують СПА-процедури та варіанти здорового харчування – це:

- А. Гірські курорти-готелі;
- Б. Плajнні курорти-готелі;
- В. Гольф-готелі;
- Г. Курорти-готелі Wellness and Spa Resorts.
- Д. Відповіді А, Б, В, Г.

13. Курорти, що створені для сімейного відпочинку і пропонують розваги для будь-якого віку – це:

- А. Готелі Family Resorts;
- Б. Плajнні курорти-готелі;
- В. Гольф-готелі;
- Г. Курорти-готелі Wellness and Spa Resorts.
- Д. Відповіді А, Б, В, Г.

14. Курорти-готелі, що призначені для любителів гострих відчуттів із такими видами діяльності, як трекінг або мотушкові парки – це:

- А. Готелі Adventure Resorts;
- Б. Плajнні курорти-готелі;
- В. Гольф-готелі;

Г. Курорти-готелі Wellness and Spa Resorts.

Д. Відповіді А, Б, В, Г.

15. Курорти-готелі, що пропонують унікальний відпочинок, заснований на конкретних темах, таких як Disney, мюзикл Зоряні війни або занурення у технології Lego – це:

А. Тематичні курорти-готелі;

Б. Пляжні курорти-готелі;

В. Гольф-готелі;

Г. Курорти-готелі Wellness and Spa Resorts.

Д. Відповіді А, Б, В, Г.

16. Об'єкт нерухомості, засіб розміщення, який побудовано для надання платної ночівлі для звичайних мандрівників і туристів, кожен з яких пропонує різні послуги та зручності для гостей або класифікується для конкретної цільової категорії гостей – це:

А. Готелі;

Б. Курорти-готелі;

В. Курорти;

Г. Рекреаційні зони;

Д. Відповіді А, Б, В, Г.

16. Невеликі готелі, які зазвичай мають близько 100 номерів, розраховані на певну аудиторію та мають унікальний дизайн, часто інтегровані в місцевість, з індивідуальними та адаптованими послугами – це:

А. Бутік-готелі;

Б. Курорти-готелі;

В. Курорти;

Г. Рекреаційні зони;

Д. Відповіді А, Б, В, Г.

17. Власність, яка є незалежною та з власним управлінням, що не дозволяє іншим брендам або мережам використовувати його назву – це:

А. Незалежні готелі;

Б. Курорти-готелі;

В. Курорти;

Г. Рекреаційні зони;

Д. Відповіді А, Б, В, Г.

18. Готель, який є частиною більшої групи або серії готелів, якими керує одна компанія – це:

А. Мережеві готелі;

Б. Курорти-готелі;

В. Курорти;

Г. Рекреаційні зони;

Д. Відповіді А, Б, В, Г.

19. Засоби розміщення, що розташовані біля автомагістралей, пропонуючи готельні послуги та паркування для мандрівників на далекі відстані, які шукають короткострокове житло – це:

А. Мотелі;

- Б. Курорти-готелі;
- В. Курорти;
- Г. Рекреаційні зони;
- Д. Відповіді А, Б, В, Г.

20. Розкішні готелі, які пропонують найвищу якість послуг, винятковий комфорт і широкий спектр зручностей. Зручності, які зазвичай можна знайти в такому готелі, включають безкоштовні послуги, як-от підготовка ліжка до сну, телевізор із безкоштовними каналами, халат і капці, обслуговування номерів, вишукані ресторани, камера зберігання багажу, консьєрж, швейцар, СПА та фітнес-зали тощо – це:

- А. 5-зіркові готелі;
- Б. Курорти-готелі;
- В. Курорти;
- Г. Рекреаційні зони;
- Д. Відповіді А, Б, В, Г.

2. ОЦІНЮВАННЯ.

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою» https://zu.edu.ua/offic/ocinjuvannya_zvo.pdf.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним, модульним та підсумковим контролюми.

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за університетською шкалою		Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Екзамен	Залік		Оцінка	Пояснення
Відмінно	Зараховано	90-100	A	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре		82-89	B	вище середнього рівня з кількома помилками
		74-81	C	в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок
Задовільно		64-73	D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
		60-63	E	Виконання задовольняє мінімальним критеріям

Незадовільно	Незараховано	35-59	FX	з можливістю повторного складання
		1-34	F	з обов'язковим повторним курсом

Підсумкова оцінка з вивчених модулів за навчальний рік (ПОМ) розраховується:

№ модулю	M% _n (відсоткове значення модулю освітньої компоненти)
Модуль 1	M%1 = 50 %
Модуль 2	M%2 = 50 %
Сума	100

Оскільки формою підсумкового контролю освітньої компоненти є екзамен, то здобувачі вищої освіти в яких підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) за семестр становить 60 і більше балів, мають право не складати екзамен. У такому разі підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) = Екзаменаційній оцінці (ЕО) = Підсумковій оцінці (ПО).

$$ПОМ = ЕО = ПО$$

У випадку складання екзамену підсумкова оцінка (ПО) визначається як середнє арифметичне балів підсумкової оцінки з вивчених модулів (ПОМ) та екзаменаційної оцінки

$$(ЕО). ПО = (ПОМ + ЕО) / 2$$

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

№ заняття:	Вид роботи:					Сумарна кількість балів
1-14	Кількість балів за кожен вид роботи	ТП	ПР	СР	ОЗ	
		50	30	10	10	100

ТП – відповідь на теоретичні питання; ПР – практична робота;
СР – самостійна робота; ОЗ – оформлення заняття.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Грейда Н.Б. Фітотерапія: конспект лекцій. Луцьк, 2022. 77 с.
2. Заваріка Г. М. Курортна справа: навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2021. 264с.
3. Клапчук В. М., Ковальська Л. В. Курортна справа: організація, територіальне планування, система управління: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ: Фоліант, 2023. 400 с.
4. Кравець О. М., Рябєв А. А. Курортнологія: підручник. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 167 с.
5. Курортнологія : підручник / В. В. Тарасова, О. В. Скидан, І. К. Нестерчук, І. М. Ковалевська. Житомир : вид. О. О. Євенок, 2019. 252с.
6. Масляк П. О. Рекреаційна географія: навч. посіб. К.: Знання, 2020. 343 с.
7. Нестерчук І. К. Гастрономічний туризм Правобережного Полісся України: теорія, методологія і практика досліджень: моногр: І. К. Нестерчук, Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 552 с.
8. Управління курортами : навч. посібник / Н. М. Влащенко ; Харків. нац. ун-т міськ. госпва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 226 с.

Додаткова

1. Antonelli M, Donelli D. Respiratory rehabilitation for post-COVID19 patients in spa centers: first steps from theory to practice. Int J Biometeorol. 2020. 64:1811– 1813. <https://doi.org/10.1007/s00484-020-01962-5>.
2. Bernetti A, Mangone M, Alviti F, Paolucci T, Attanasi C, Murgia M, Di Sante L, Agostini F, Vitale M, Paoloni M. Spa therapy and rehabilitation of musculoskeletal pathologies: a proposal for best practice in Italy. Int J Biometeorol. 2020. 64:905– 914. <https://doi.org/10.1007/s00484-019-01731-z>.
3. Cheleschi, Sara & Tenti, Sara & Seccafico, Iole & Gálvez Galán, Isabel & Fioravanti, Antonella & Ortega, Eduardo. Balneotherapy year in review 2021: focus on the mechanisms of action of balneotherapy in rheumatic diseases. Environmental Science and Pollution Research. 29. 2022. 10.1007/s11356-021-17780-0.
4. Nesterchuk I. K. The concept of territorial gastro-tourism systems. Ukrainian Journal of Natural Sciences. No 7. Publishing House “Helvetica”. 2024. P. 63-74.
5. Nesterchuk, I., Balabanyts, A., Pivnova, L., Matsuka, V., Skarha, O., & Kondratenko, I. (2021). Tools and Development Drivers for the Gastronomic Tourism: Economic Affairs, Vol. 67, No. 04, pp, 579-587. September 2022, DOI: 10.46852/0424-2513.4.2022.24.
6. Nesterchuk, I., Komarnitskyi I., Samoday V., Chunikhina T., Chernyshova T., Tyshchenko S. (2022). Business Planning and 47 Marketing of

Gastronomic Projects in the Hotel and Restaurant Industry. Economic Affairs, Vol. 67, No. 03, pp. 307-316, June 2022. DOI: 10.46852/0424-2513.3.2022.23.

7. Богославець О. Г., Ілляшенко І. О., Опанащук Ю. Я., Царук В. В., Юрченко К. М. Протекційні заходи держави для підтримки туристичного бізнесу в умовах пандемії: світовий досвід та українські реалії. Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління. 2021. №2 (14). С. 130-144. <http://eprints.zu.edu.ua/38163/>

8. Elaboration of an optimal model for the development of gastronomic tourism in the right-bank Polissia of Ukraine. / I. Nesterchuk, A. Osipchuk, E. Bondarenko et al. GeoJournal of Tourism and Geosites. 2021., vol. 38 (4). P. 1107–1117. DOI: 10.30892/gtg.38416-750.

9. Махортов Ю. О., Опанащук, Ю. Я., Безбородих С. М., Мороз В. П., Мороз Я. Е. Шляхи розвитку готельно-ресторанного бізнесу в період післявоєнної відбудови України. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. Серія «Економіка та менеджмент». 2022. № 28. С. 120-128. <http://eprints.zu.edu.ua/41772/>

10. Нестерчук І. К. Оцінка та основні етапи туристично-рекреаційного та гастрономічного потенціалів регіону в контексті розвитку гастрономічного туризму. Географія та туризм. 2019. Вип. 52. С. 33–44.

11. Нестерчук І. К. Специфіка етнічних кухонь Правобережного Полісся України: історико-географічні розвідки. Географія та туризм. 2022. Вип. 69. С. 26–38.

12. Нестерчук І. К. Спеціалізація території як ключова ознака туристичних продуктів. Наукові записки. Вінницький ДПУ ім. М. Коцюбинського. Сер.: Географія. 2019. Вип. 31. № 3/4. С. 98– 107. 13. Рекреаційні комплекси світу : навч. посібник / І. К. Нестерчук, А. С. Осіпчук, Т. М. Чернишова та ін. Житомир : ЖНАЕУ, 2019. 150 с.

14. The methodology of territory zoning of the Ukrainian right bank Polissia for the gastronomic tourism development purposes. I. Nesterchuk, A. Osipchuk, E. Bondarenko et al. GeoJournal of Tourism and Geosites. 2022. Year XV, no. 4, vol. 44. P. 1271–1281. DOI: 10.30892/gtg.44411-95.

Інтернет-ресурси:

1. Бальнеологічні курорти – бювети. – URL: <https://vsisanatorii.com.ua/bloh/balneolohichnikurorty-biuvety/> (дата звернення: 20.09.2025)

2. Бальнеологічні санаторії України. – URL: https://ua.dorogovkaz.com/sanatorii_balneologicheskije.php (дата звернення: 20.09.2025)

3. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка. – URL: http://irbis.zu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe (дата звернення: 20.09.2025)

4. Закон України «Про курорти» від 5 жовтня 2000 р. № 2026–III. – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>. (дата звернення: 20.09.2025)

5. Кращі курорти світу. – URL: <https://landlord.ua/wp-content/page/krashchi-kurorty-svitu/> (дата зверення: 20.09.2025)
6. Курорти та санаторії України. – URL: <http://zymaghory.com/Tourism?all&spa-resorts/ukr>. (дата зверення: 25.09.2025)
7. Лікарські рослини. – URL: http://uk.wikipedia.org/wiki/Лікарські_рослини 52 (дата зверення: 25.09.2025)
8. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. – URL: <http://nbuv.gov.ua> (дата зверення: 25.09.2025)
9. Нетрадиційна медицина. – URL: <http://megasite.in.ua/5116-netradicijna-medicina-teshho-vi-ne-znali.html> (дата зверення: 25.09.2025)
10. Оздоровлення в Європі. – URL: <https://euro-resorts.com/ua/> (дата зверення: 25.09.2025)
11. Оздоровчі курорти України. – URL: <https://ukraine-resorts.com/ua/>. (дата зверення: 25.09.2025)
12. Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України : розділ «Положення про Міністерство». – URL: <http://moz.gov.ua/polozhennja-proministriv> (дата зверення: 25.09.2025)
13. Рогова Н.В., Володько О.В., Куш Л.І. Інноваційні технології в туристичному та готельно-ресторанному бізнесі: кол. Монографія / за ред. д-ра іст. наук, проф. Чепурди Г. М.; Черкас. держ. технол. ун-т. - Черкаси : ЧДТУ, 2020. - 48-53. – URL <https://chdtu.edu.ua/science/naukometrika> (дата зверення: 25.09.2025)
14. Савоста О. П. Правове регулювання діяльності у сфері курортів. Теорія та практика державного управління. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2009_1_61. (дата зверення: 25.09.2025)
15. Сайт ПрАТ «Укрпрофоздоровниця». – URL : <http://ukrzdrav.com/2013-12-03-12-40-05/zagalna-informatsiya.html>. (дата зверення: 25.09.2025)
16. Санаторії та spa-курорти. – URL: <https://zavod.tours/sanatoriums/> (дата зверення: 25.09.2025)
17. Український медичний часопис : актуальні питання медичної практики on-line. –URL: <https://www.umj.com.ua/article/109058/moz-ukrayini-rozroblyaye-novi-vimogidomedichnoyi-infrastrukturi>. (дата зверення: 25.09.2025)